

2.3. TSK pitää myönteisenä, että ehdotuksessa käsitellään toimilupiin liittyviä perusehtoja. Kuten komissio korostaa, toimilupien ja valtuutusten myöntämisestä aiheutuvat kustannukset ovat monissa tapauksissa hyvin korkeat sen kuitenkaan hyödyttämättä loppukäyttäjiä. Euroopan sisämarkkinat voivat toteutua ainoastaan, mikäli valtuutuksia koskevat säännöt rajoitetaan niitä yhdenmukaistettaessa minimiin. Tämä on osoittautunut toimivaksi käytännöksi useissa jäsenvaltioissa.

2.4. On tärkeää, että ehtoihin, joita valtuutuksen saaminen edellyttää, sisältyy ainoastaan alakohtaisia ehtoja. TSK on tyytyväinen siihen, että tämä seikka ilmaistaan nimenomaisesti direktiivin 6 artiklassa. TSK pitää myönteisenä myös sitä, että ehdotuksessa ilmaistaan selkeästi (perustelujen 14 kohdassa), että ei ole tarpeen vaatia järjestelmällisiä ja säännöllisiä todisteita kaikkien ehtojen täyttymisestä. Tätä voidaan pitää askeleena oikeaan suuntaan pyrittäessä keventämään sääntelyjärjestelmästä yrityksille aiheutuvaa taakkaa.

2.5. TSK on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että toimilupiin tulee turvautua ainoastaan, kun se on tarpeen radiotaajuuksien tai puhelinnumeroiden niukkuuden vuoksi, ja että hallinnollisten maksujen on katettava ainoastaan ehdotetussa vähimmäissääntelyssä tarkoitetut hallinnolliset kustannukset. Näyttäisi esiintyvän kasvavaa huolta siitä, että tietotekniikan käyttäjät pakotetaan osallistumaan radiotaajuuksien käyttöoikeuksista aiheutuviin kustannuksiin, jotka voivat olla huomattavasti hallinnollisia kuluja korkeammat ja jotka eivät myöskään millään tavalla ole yhteydessä huutokaupoissa muodostuviin hintoihin.

2.6. Valtuutuksista annettua direktiiviehdotusta tulee TSK:n mielestä korjata siten, että kielletään nimenomaisesti kertamaksujen periminen silloin, kun maksuja ei käytetä taajuuksien käyttöä tehostaviin tarkoituksiin tai kun ne eivät kuulu osana huutokauppamenettelyyn tai muuhun sellaiseen järjestelmään, joissa hintaa käytetään radiotaajuuksien jaon tehostamisvälineenä.

Bryssel 24. tammikuuta 2001.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Göke FRERICHS

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä"

(2001/C 123/13)

Neuvosto päätti 16. lokakuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut "liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta" -jaosto antoi lausuntonsa 7. joulukuuta 2000. Esittelijä oli Göran Lagerholm.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 24.–25. tammikuuta 2001 pitämässään 378. täysistunnossa (tammikuun 24. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 77 ääntä puolesta yhden pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Euroopan komissio käynnisti televiestintämarkkinoiden avaamista koskevan kattavan sääntelyjärjestelmän asteittaisen täytäntöönpanon vuonna 1990. Tämä on ollut ensisijaisen tärkeää EU:n maailmanlaajuiselle kilpailukyvyille. Myös Euroopan siirtyminen tietoyhteiskuntaan edellyttää kehittyneitä vies-

tintäalaa. Eurooppa-neuvoston kokouksessa Lissabonissa 23.–24. maaliskuuta 2000 korostettiin niitä mahdollisuuksia, joita siirtyminen digitaaliseen tietotalouteen merkitsee kasvulle, kilpailulle ja työpaikkojen luomiselle. Kokouksessa korostettiin erityisesti, miten tärkeää on, että eurooppalaisilla yrityksillä ja kansalaisilla on mahdollisuus käyttää kohtuuhintaista ja ensiluokkaista viestintäinfrastruktuuria ja monipuolisia palveluja.

1.2. Nykyinen telealan sääntelyjärjestelmä on luonut toimivat edellytykset telealan todelliselle kilpailulle siirryttäessä monopoliympäristöstä täyden kilpailun ympäristöön. Sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen uuden sääntelyjärjestelmän tavoitteena on edistää ja pitää yllä avoimia ja kilpailukykyisiä eurooppalaisia viestintäpalvelumarkkinoita, edistää Euroopan kansalaisten etuja ja vakiinnuttaa sisämarkkinat.

2. Komission ehdotus

2.1. Televiestinnän, tiedotusvälineiden ja tietotekniikan lähentymisen vuoksi⁽¹⁾ kaikkien siirtoverkkojen ja -palvelujen tulisi kuulua samaan sääntelyjärjestelmään. Tämä sääntelyjärjestelmä koostuu käsillä olevasta puitedirektiivistä ja seuraavista muista säädöksistä:

- sähköisen viestinnän verkkoja ja palveluja koskevista valtuutuksista annettu direktiivi
- sähköisen viestinnän verkkoihin ja niihin liittyviin toimintoihin pääsystä ja niihin yhteenliittämisestä annettu direktiivi
- yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen alalla annettu direktiivi
- henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla annettu direktiivi
- tilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta annettu asetus.

2.1.1. Tämän toimenpidepaketin lisäksi on olemassa päätösehdotus yhteisön radiotaajuuspolitiikan sääntelyjärjestelmästä.

2.1.2. Nämä ehdotukset perustuvat lähentymisestä annetusta vihreästä kirjasta, radiotaajuuspolitiikasta annetusta vihreästä

tä kirjasta⁽²⁾ sekä viestintäalan nykyisen sääntelyjärjestelmän vuoden 1999 uudelleentarkastelusta⁽³⁾ järjestettyyn laajaan julkiseen kuulemiseen.

2.2. Ehdotuksen 1 artiklassa määritellään uuden järjestelmän tavoitteet ja soveltamisala: pyrkimyksenä on luoda yhdenmukaistettu sääntelyjärjestelmä sähköisen viestinnän verkoille ja palveluille niin, että katetaan kaikki sekä kiinteät että langattomat satelliittivälitteiset ja maanpäälliset verkot.

2.3. Puitedirektiivin II luvussa muutetaan kansallisia sääntelyviranomaisia koskevia periaatteita sekä niitä koskevia menettelyjä. Jäsenvaltiot takaavat sääntelyviranomaisten riippumattomuuden ja julkaisevat tiedot niille kuuluvista tehtävistä. Direktiivissä säädetään lisäksi muutoksenhakuoikeudesta ja tehdään selväksi, että muutoksenhakuelimen on oltava julkishallinnon viranomaisista riippumaton. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla on oikeus kerätä markkinatoimijoilta tietoa voidakseen hoitaa tehtävänsä tehokkaasti. Kansallisten sääntelyviranomaisten on kuultava ehdotetuista päätöksistä kaikkia asianosaisia ja käytettävä toimivaltaansa puolueettomasti ja avoimesti.

2.4. Kansallisten sääntelyviranomaisten velvollisuutena on III luvun mukaan tukea avoimia ja kilpailuun perustuvia markkinoita ja sisämarkkinoiden kehittymistä sekä valvoa kansalaisten etuja mitään yksittäistä tekniikkaa suosimatta tai syrjimättä. Niiden tulee lisäksi edistää radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistamista yhteisön tasolla ja huolehtia niiden tehokkaasta hallinnoinnista sekä asianmukaisten numeroiden ja numerointialueiden myöntämisestä selkein, objektiivisin ja syrjimättömin ehdoin. Järjestelmien asennusoikeuksien myöntämiseen ja järjestelmien yhteiskäyttöön olisi sovellettava nopeita ja syrjimättömiä menettelyjä. Yhteiskäyttö voi tietyissä olosuhteissa olla pakollista.

2.5. IV luvun yleiset säännökset koskevat useita uuden sääntelykehityksen direktiivejä. Niiden mukaan tietyn yrityksen katsotaan olevan merkittävässä markkina-asemassa, jos sillä on yksin tai yhdessä muiden kanssa sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin kilpailijoistaan, asiakkaistaan ja lopulta kuluttajista riippumattomasti.

(1) "Vihreä kirja televiestinnän, tiedotusvälineiden ja tietotekniikan lähentymisestä sekä sen vaikutuksista sääntelyyn – Kohti tietoyhteiskunnan edellyttämää lähestymistapaa", KOM(1997) 623 lopull., TSK:n lausunto EYVL C 214, 10.7.1998.

(2) "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Radiotaajuuspolitiikan tulevat toimet – Vihreään kirjaan liittyneen julkisen kuulemisen tulokset", KOM(1999) 538 lopullinen, TSK:n lausunto vihreästä kirjasta EYVL C 169, 16.6.1999.

(3) "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kohti sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen uutta järjestelmää – Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkastelu", KOM(1999) 539 lopullinen, TSK:n lausunto EYVL C 204, 18.7.2000. "Komission tiedonanto – Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkasteluun liittyneen julkisen kuulemisen tulokset ja uutta sääntelyjärjestelmää koskevat suuntaviivat", KOM(2000) 239 lopullinen, TSK:n lausunto EYVL C 14, 16.1.2001.

2.6. Yhden tai useamman valtion rajojen yli ulottuvista markkinoista, jotka komissio ilmoittaa merkityksellisiä tuote- ja palvelumarkkinoita koskevassa (vielä julkaisemattomassa) päätöksessään, tulee suorittaa säännöllisesti markkina-analyysi. Jos jokin sääntelyviranomaisen toteaa tällaisen markkina-analyysin yhteydessä, ettei tietyllä maantieteellisellä alueella vallitse todellinen kilpailu, sen tulee asettaa alakohtaisia velvoitteita tai pitää ne edelleen voimassa.

2.7. Muut määräykset koskevat standardointia ja riitojen ratkaisua. Komission tulee voida antaa suosituksia sisämarkkinoiden yhdenmukaistamiseksi tai toteuttaa komitologiamenettelyn avulla sitovia yhdenmukaistamistoimenpiteitä. Sen työtä tukee viestintäkomitea. Puitedirektiivillä perustetaan lisäksi itsenäisesti toimiva neuvoo-antava korkean tason viestintäryhmä.

3. Yleistä

3.1. Tietotekniikka- ja televiestintäala ovat käyneet läpi vaikuttavan kehityksen vuosikymmenen. Eurooppalaiset käyttäjät eivät ole tähän asti aina päässeet nauttimaan alhaisimmista hinnoista, mutta useimmissa jäsenvaltioissa he voivat valita tarpeitaan vastaavia palveluja laajuudessa, jolle tuskin löytyy vertaavaa muualta maailmassa. Useimmissa jäsenvaltioissa hinnat laskevat nopeasti.

Tämän ovat pääasiassa tekniikan muutokset tehneet mahdolliseksi, mutta loppukäyttäjät eivät olisi hyötynet näistä tilaisuuksista, ellei televiestintäalaa koskevalla EU:n lainsäädännöllä olisi avattu ovia kilpailulle lakkauttamalla perinteiset monopolit ja muut erioikeudet.

Vaikka siirtyminen monopolistisesta tarjonnasta kilpailupainotteiseen tarjontaan ei ole vielä täysin toteutunut kaikissa jäsenvaltioissa ja kaikilla asiaankuuluvilla markkinoilla, on yhä selvempää, että 90-luvun sääntelyjärjestelmä ei ole riittävän joustava nykyajan nopeisiin markkinamuutoksiin, joihin sisältyy sekä nykyisten tavaroiden ja palvelujen kehittämisen että uusien luomisen osaltaan myös eri tekniikoiden lähentymisen johdosta.

3.2. Komitea ilmaisi vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkastelua koskevasta komission tiedonannosta antamassaan lausunnossa⁽¹⁾ tukevana yleisesti ehdotusta sähköisen viestintä-

nän uudeksi sääntelykehikseksi.

3.2.1. Lausunnossa todettiin, että

”komitea on erityisen tyytyväinen komission lupaukseen käyttää ehdotetun sääntelykehityksen perustana

– avoimien ja kilpailukykyisten eurooppalaisten markkinoiden edistämistä ja ylläpitämistä

– sisämarkkinoiden vakiinnuttamista

– selkeää sitoutumista kilpailusääntöihin sekä alakohtaisen lainsäädännön yksinkertaistamista ja karsimista, jota tuetaan suosituksilla, ohjeilla ja alojenvälisillä sopimuksilla; sen lisäksi, että niukkojen resurssien käyttöä on säädeltävä, alakohtaista sääntelyä tulisi käyttää vain aloilla, joilla ei ole riittävästi kilpailua, ja vain tietyn siirtymäkauden ajan

– riippumattomuutta yksittäisistä tekniikoista, mihin kuuluu myös luopuminen Internetiä koskevista erityistoimenpiteistä; teknisesti riippumattoman sääntelyn ei tulisi kuitenkaan johtaa uusien palvelujen tiukempaan sääntelyyn vaan pikemmin vähentää perinteisten palvelujen nykyistä erityissääntelyä.”

3.2.2. Komitea korosti seuraavaa: ”Kun komissio vastedes kehittää yksityiskohtaisia kantojaan, on tarkoin varmistettava, että nämä periaatteet säilyvät etusijalla. Samoin on varmistettava, että ehdotuksien täytäntöönpano ei tapahdu hitaimman jäsenvaltion vauhdilla vaan alakohtainen sääntely korvataan yleisillä kilpailusäännöillä eri (alueellisilla ja palvelu)markkinoilla sitä mukaa kuin kilpailua syntyy. Tämä ongelma voi kasvaa EU:n laajentuessa. Voidaan myös olettaa, että laajentumisen yhteydessä on tarpeen antaa tukea joillekin uusille tulokkaille.”

3.2.3. Komitea korosti niin ikään ”– lähentyvien viestintämarkkinoiden maailmanlaajuista luonnetta. Ehdotettua eurooppalaista sääntelyjärjestelmää ei tule tarkastella erillisenä ilmiönä. On tärkeää, että eurooppalaisten toimijoiden kilpailukyky säilytetään ja sille annetaan tilaa kehittyä. Vaarana on, että alueellinen sääntely aiheuttaa Euroopan alueellisten markkinoiden eristymisen maailmanmarkkinoista, varsinkin jos liiallisen sääntelyn sallitaan estää markkinavoimia toimimasta. Tämän vuoksi komitea kehottaa komissiota ottamaan huomioon toimenpiteiden mahdolliset vaikutukset Euroopan teollisuuden maailmanlaajuiseen kilpailukykyyn.”

(1) ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kohti sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen uutta järjestelmää – Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkastelu”, KOM(1999) 539 lopullinen, TSK:n lausunto EYVL C 204, 18.7.2000. ”Komission tiedonanto – Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkasteluun liittyneen julkisen kuulemisen tulokset ja uutta sääntelyjärjestelmää koskevat suuntaviivat”, KOM(2000) 239 lopullinen, TSK:n lausunto EYVL C 14, 16.1.2001.

3.3. Komitea on tyytyväinen siihen, että komissio on säilyttänyt ehdotetun sääntelykehityksen pääkohdat vuoden 1999 uudelleentarkastelusta järjestettyjen mittavien yleisten kuulemisten jälkeen.

3.3.1. Komitea katsoo, että direktiiviehdotuksia nykyisellään leimaava periaate, jonka mukaan säännösten tulee olla yhä joustavampia ja julkisia varotoimenpiteitä tulee toteuttaa vain rajoitetusti, on paikallaan sekä sisällöltään että ajoitukseltaan. Lisäksi on myönteistä, että uudessa sääntelykehityksessä pyritään ennustettavuuteen ja aiempaa parempaan yhteensopiavuuteen EU:n yleisen kilpailu- ja kuluttajansuojalainsäädännön kanssa.

3.4. Komitea korostaa nopean mukauttamisen yleisiin säännöksiin olevan tärkeää. Toimielimistä johtuvista ja käytännön syistä komission ehdottamaa aikataulua tuskin on mahdollista lyhentää entisestään. Se saattaa kuitenkin osoittautua aivan liian hitaaksi tekniikan ja markkinoiden todelliseen kehitykseen nähden ja heikentää Euroopan sähköisen viestinnän alan nykyistä kilpailukykyä.

3.5. Komitea kannattaa komission tavoitetta ottaa käyttöön sähköisen viestinnän verkkojen ja palvelujen yhtenäinen sääntelyjärjestelmä EU:ssa. Eri direktiiviehdotuksissa on kuitenkin tiettyjä yksityiskohtia, joita komitea ei tue.

3.6. Ehdotuksissa esiintyy yksittäisissä kohdissa sanamuotoja, jotka voidaan tulkita ristiriitaisiksi ja jotka eivät ole täysin sopusoinnussa yleisten suuntaviivojen kanssa. Komitea käsittelee kyseisiä kohtia lausunnoissa, jotka se antaa erikseen kustakin direktiiviehdotuksesta.

4. Puitedirektiivi

4.1. TSK on tyytyväinen siihen, että puitedirektiivillä tähdätään vain tapauksiin, joissa merkityksellisiltä markkinoilta puuttuu todellinen kilpailu. Kannatettavaa on myös, että merkitykselliset markkinat määritellään samalla tavoin kuin EU:n kilpailulainsäädännössä. Tästä käytännöstä on pitkä kokemus, ja tulokset ovat ennustettavissa melko suurella varmuudella.

4.2. Jäsenvaltioissa käydään keskustelua siitä, tulisiko markkina-analyysin tulosten perusteella antaa kilpailusäännöksiä mieluummin ennakkoon sen sijaan, että turvaututaan perinteiseen jälkikäteisäätelyyn. Monet ovat sitä mieltä, että ennakkosääntelyä tulisi soveltaa ainoastaan yrityksiin, joilla on määrävä markkina-asema siksi, että ne ovat rahoittaneet investointeja monopolijärjestelmän turvin. Tämä kanta näyt-

täisi olevan sopusoinnussa myös sen kanssa, mitä asiasta komission direktiiviehdotuksessa direktiivin perustelujen 20 kohdassa ilmaistaan. Komitean mielestä sama tulisi ilmaista nimenomaisesti myös itse direktiivitekstissä.

4.3. Voidaan myös olla sitä mieltä, että päinvastaista sääntelymenettelyä – eli tilannetta, jossa tietyn säännöksen soveltaminen tulee lakkauttaa väliaikaisesti tai pysyvästi, kun lain säädännölle asetetut tavoitteet on saavutettu – tulee korostaa nykyistä ponnekkaammin. Sekä loppukäyttäjän että toimittajaosuuden kannalta on vähintään yhtä tärkeää, että sääntelyä ei jatketa, mikäli sen tavoitteet on saavutettu. Säännösten soveltamisessa on kuitenkin noudatettava tiettyä vakautta, jotta säännöksiin ei turvaututa välittömästi uudelleen heti, kun havaitaan – ehkä väliaikainen – poikkeama asetetuista tavoitteista.

4.4. Komissio ehdottaa, että huomattavan markkina-aseman omaaville yrityksille nykyisin asetetut veloitteet siirretään uuteen järjestelmään. TSK:n mielestä tällöin on kuitenkin selvitetävä, että voimassa olevaa lainsäädäntöä sovelletaan ainoastaan siihen asti, kun ensimmäinen uuden direktiivin mukainen markkina-analyysi on tehty. Tämä olisi pitänyt ilmaista selkeästi ehdotuksessa puitedirektiiviksi.

4.5. Lainsäädännön ennustettavuus on hyvin tärkeä kysymys. Luottamus kilpailusäännöksiin edistää yleensä ennustettavuutta, mutta kokemukset osoittavat, että yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltaminen voi silti johtaa hyvin vaihteleviin tulkintoihin eri jäsenvaltioissa. Tämä kävi ilmi matkaviestintämarkkinoilla merkittävän aseman omaavista yrityksistä annettusta tiedonannosta. Puhelinpalvelut ovat perinteisesti olleet kotimainen palvelu, mutta uudet tietotekniikkapalvelut kehittyvät nopeasti rajatylittäviksi, mikä edellyttää yhdenmukaisempaa tulkintaa, kuin minkä nykyinen järjestelmä on sallinut.

4.6. TSK tukee siksi ajatusta, että hyväksyttävät kansallisten sääntelyviranomaisten toimenpiteet luetteloidaan, sekä kannattaa veloitetta ilmoittaa jäsenvaltioissa suunnitelluista sääntelytoimenpiteistä 6 artiklan mukaisesti. On kuitenkin kyseenalaista, onko kaikkien jäsenvaltioiden täysimittainen kuuleminen käytännössä mahdollista toteuttaa tietotekniikkamarkkinoiden kannalta tarpeellisen nopearytmisen sääntelyn tahdissa. Ongelma voi paljolti korostua, kun EU laajenee ja kun jäsenvaltioiden viestintäympäristöjen väliset erot sen myötä kasvavat. Siksi on vielä harkittava, voitaisiinko sääntelytoimenpiteiden normaali yhdenmukaistamismenettely muodostaa sellaiseksi, että yksittäisestä toimenpiteestä on ilmoitettava pelkästään komissiolle.

4.7. Lisäksi komiteaa huolestuttaa se seikka, että esimerkiksi 14 artiklan mukaan komissiolla on muodollisesti velvollisuus kuulla pelkästään kansallisia sääntelyviranomaisia. Komitea katsoo, että myös käyttäjiä ja teollisuuden edustajia on kuultava siinä määrin, kuin vaaditut tiukat aikataulut sen sallivat. Komitea on huolissaan ehdotetun direktiivin 14 artiklan 6 kohdasta. Sen perusteella komissio voi muuttaa tai kumota kansallisten sääntelyviranomaisten päätöksen.

4.8. Puitedirektiivin mukaan komissiolla on oikeus estää – ainakin väliaikaisesti – kansallisten viranomaisten tekemien toimenpidepäätösten täytäntöönpano edellä mainittujen artiklojen nojalla sekä radiotaajuuksien hallinnointia koskevissa kysymyksissä. Kyseistä jäsenvaltioiden päätösvallan rajoittamista perustellaan markkinamääritelmien ja verkkojen yhteenliittämisen ratkaisevalla merkityksellä sisämarkkinoiden toiminnan kannalta. Läheisyysperiaatteen mukaan yhteisö on alin mahdollinen taso, jolla tällaisia päätöksiä voidaan tehdä. Niinpä myös artiklaa on muutettava asianmukaisella tavalla ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Päätösvaltaa koskevaa rajoitusta ei kuitenkaan pidä voida ulottaa muihin kuin artiklassa mainittuihin sääntelytoimenpiteisiin.

4.8.1. Mikäli taajuuksien käyttöoikeuksien myöntämispäätöksissä tulee 8 artiklan 6 kohdan nojalla noudattaa 6 artiklassa säädettyä menettelyä, on tehtävä täysin selväksi, missä määrin kyseisellä käyttöoikeuksien myöntämismenettelyllä on sellaista ylikansallista merkitystä, että sitä ei pystytä hoitamaan riittävän tehokkaasti jäsenvaltiotasolla. Pääosa kaikista taajuuksien käyttöoikeuksista koskenee käyttöä yhden jäsenvaltion alueella ilman, että sillä olisi merkittävää vaikutusta EU:hun kokonaisuutena. Raja-alueilla esiintyvien mahdollisten häiriöongelmien ratkaisemiseksi käytännöllisesti on olemassa hyvin toimiva kansainvälinen menettely, joka perustuu kansainvälisen teleliiton ITU:n radio-ohjesääntöihin. 6 artiklan mukainen menettely tulee siksi rajata koko tietotekniikka-alan kilpailun kannalta olennaisiin osa-aloihin kuten GSM:ään tai UMTS:ään.

4.9. Sanamuoto ehdotuksen 4 artiklassa, joka koskee muutoksenhakuoikeutta kansallisten sääntelyviranomaisten päätökseen, on eräessä tärkeässä mielessä jonkin verran epäselvä. 4 artiklan 1 kohdassa todetaan mm., että ”muutoksenhaun ollessa vireillä on noudatettava kansallisten sääntelyviranomaisten päätöstä”. On tehtävä selväksi, että tämän ei tule vaikuttaa asianomaisen tahon mahdollisuuteen hakea lykkäystä kansallisen sääntelyviranomaisen tekemän päätöksen täytäntöönpanoon muutoksenhaun tutkimisen ajaksi niissä jäsenvaltioissa, joissa tällaiset menettelyt ovat mahdollisia.

4.10. Komitea pitää komission tavoittelemaa periaatetta olla sitoutumatta yksittäisiin tekniikoihin kunnioitettavana, mutta korostaa, ettei periaatteen toteuttaminen lyhyellä aikavälillä ole helppoa.

4.10.1. Sitoutumattomuutta yksittäisiin tekniikoihin ei pidä tulkita siten, että perinteisiä palveluja koskevia säännöksiä tulee soveltaa uusilla aloilla. Ehdotus yhteenliittämistä koskevasta sääntelystä on komitean mielestä esimerkki siitä, kuinka tällainen menettely voi johtaa harhaan.

4.10.2. Yhteenliittämistä koskevien säännösten lähtökohta on puhelintoiminnassa, joka on standardisoituja käyttäjäpäätöksiä hyödyntävä standardisoitu siirtopalvelu. Yhteenliittäminen on tällöin helppo määritellä; kaikkien tulee voida käyttää puhelinpalvelua ja kaikki käyttäjät tulee voida tavoittaa sen avulla riippumatta siitä, minkä puhelinverkon piiriin kyseinen henkilö kuuluu. Uusien palvelujen kehittäminen puhelinpalvelun pohjalta tarkoittaa sitä, että myös esimerkiksi faksipalvelut kuuluvat yhteenliittämisen piiriin.

4.10.3. Internetin yhteyskäytäntöön (IP) perustuvat palvelut ja erityisesti itse Internet eivät ole lainkaan samalla tavoin yhtenäisiä, suppeasti rajattuja ja vailla asiakkaalle tarjoutuvia valintamahdollisuuksia kuin puhelinpalvelut. Asiakkaat valitsevat erilaisia IP-palvelujen käyttöoikeuksia käyttötavasta riippuen. Asiakas voi käyttää UMTS-puhelinta tai tietokonetta viestiäkseen verkossa. Asiakas voi olla yhteydessä puhelinverkkoon modeemin kautta tai hänellä voi olla laajakaistaliitäntä, jonka kapasiteetti on 10-20 kertaa suurempi. Esimerkiksi kalliista laajakaistaverkoista maksaminen on perusteltua vain, jos asiakas on samalla valmis maksamaan esimerkiksi liikkuvien kuvien kaltaisten palvelujen käytöstä. Tavalliseen Internetissä operointiin riittää kymmenesosa liikkuvista kuvista koostuvan materiaalin poimintaan tarvittavasta kapasiteetista.

4.10.4. IP-maailmassa ei siis esiinny kaikkien puhelinverkkojen perusluonteista samankaltaisuutta, jonka varaan perinteinen yhteenliittämiskäsite rakentuu. Kaikkia IP-palveluja ei voi käytännössä välittää kaikissa sähköisissä viestintäverkoissa, koska kapasiteettien välillä voi olla huomattavia eroja. Verkot, joiden kapasiteetti on alhainen, saattaisivat tukkeutua täysin, mikäli yhteenliittäminen tehtäisiin pakolliseksi. Vaihtoehtona olisi kustannuksiltaan raskas järjestelmien vahvistaminen.

4.10.5. Yhteenliittämisoikeuksien puuttuminen aiheuttaa komitean arvion mukaan tuskin kuitenkaan ongelmia. Useimmissa jäsenvaltioissa on meneillään rinnakkaisten, keskenään kilpailevien laajakaistainfrastruktuurien nopea koostaminen. Näiden rakenteiden omistajilla on siten vahvat taloudelliset syyt houkutella avoimuuden avulla verkkoihinsa mahdollisimman paljon liikennettä. Avoimuutta vaativat myös Internetin käyttäjät. Sähköisten tietovirtojen rajoittamisen sijaan vaarana näyttäisi ennemminkin olevan, että tietyt uudet infrastruktuurit voisivat kilpailla epäoikeudenmukaisesti turvautumalla jäljellä oleviin erityisoikeuksiin esimerkiksi sähkönjakelun tai viestintäteknikan alalla.

4.10.6. Uusilla, nopeasti kasvavilla markkinoilla, kuten laajakaistapalvelujen markkinoilla, voi kilpailun toteutumisessa luonnollisesti ajoittain esiintyä puutteita, jotka saattavat staattisesta ja tiukan muodollisesta näkökulmasta katsottuna olla peruste todeta jonkin toimijan ”merkittävä markkina-asema”. Jos tätä puolestaan käytettäisiin perusteena vaatimukselle hinnoittelun kustannuslähtöisyydestä, saattaisi komitean mie-

lestä vaarana olla investointihalukkuuden väheneminen ja kilpailun heikentyminen pitkällä aikavälillä. On tärkeää ymmärtää, että näiden uusien markkinoiden olosuhteet poikkeavat huomattavasti yhteenliittämiskäsitteen viitekehystä eli perinteisestä kiinteästä puhelinverkosta, jossa pääosa verkkoinvestoinneista on jo tehty ja sääntelyn motiivina on perinteisten arvojen hyödyntäminen parhaalla tavalla.

Bryssel 24. tammikuuta 2001.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Göke FRERICHS

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön radiotaajuuspolitiikan sääntelyjärjestelmästä”

(2001/C 123/14)

Neuvosto päätti 4. lokakuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta” -jaosto antoi lausuntonsa 9. tammikuuta 2001. Esittelijä oli Bernardo Hernández Bataller.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 24.–25. tammikuuta 2001 pitämässään 378. täysistunnossa (tammikuun 24. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 80 ääntä puolesta ja 1 vastaan 1:n pidätyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Radiotaajuuksien intensiivinen käyttö, niiden varaimista ja osoittamista koskeva monimutkainen päätöksenteko, eri palvelujen teknologisen lähentymisen ja talouden kehittymisen aiheuttama valtava maailmanlaajuinen kasvu, sisämarkkinoiden periaatteiden noudattaminen ja yhteisön etujen turvaaminen kansainvälisesti ovat olleet syitä, joiden vuoksi yhteisön toimielimet ovat käsitelleet radiotaajuuspolitiikkaa.

1.2. Vihreässä kirjassa⁽¹⁾, joka koski radiotaajuuksia Euroopan yhteisön televiestintä-, yleisradiotoiminta-, liikenne- ja t&k-politiikassa, käsiteltiin viittä keskeistä kysymystä:

- radiotaajuuksien käytön strateginen suunnittelu
- radiotaajuuksien allokoinnin yhdenmukaistaminen
- radiotaajuuksien antaminen ja toimiluvat
- radiolaitteet ja standardit
- radiotaajuuksien koordinoinnin hallinnollinen kehys.

1.3. Talous- ja sosiaalikomitea suhtautui myönteisesti vihreään kirjaan ja katsoi, että radiotaajuudet muodostavat monien tärkeiden elinkeinojen selkärangan ja että tulevaisuudessa päätöksissä tulee ottaa teknisten seikkojen lisäksi huomioon taajuuksien käytön taloudellinen, yhteiskunnallinen ja poliittinen merkitys.

(1) KOM(1998) 596 lopullinen, TSK:n lausunto 16.6.1999, EYVL C 169.